

Advies Hogeschool de Kempel

De Reviewcommissie (hierna commissie) heeft kennisgenomen van het voorstel van de Hogeschool de Kempel (hierna: de Kempel) dat het College van Bestuur met zijn brieven van 27 april 2012 (kenmerk 270412-CvB) en 22 juni 2012 (kenmerk 2012.06.000601) en de email van 27 juni 2012 aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft gezonden.

De commissie heeft het voorstel van de Kempel beoordeeld volgens het beoordelingskader dat de staatssecretaris van OCW heeft vastgesteld (brief aan de Tweede Kamer van 7 maart 2012) en bij brief van 5 maart 2012 bekend heeft gemaakt aan de universiteiten en hogescholen die bij de hoofdlijnenakkoorden zijn betrokken.

De commissie heeft op 8 juni 2012 een gesprek gevoerd met een vertegenwoordiging van de Kempel. Naar aanleiding van vragen van de commissie heeft de Kempel het voorstel toegelicht.

Profiel

De Kempel beschrijft haar profiel als volgt.

De Kempel is een zelfstandige, monosectorale hogeschool gespecialiseerd in de opleiding tot leraar basisonderwijs. Ze heeft een katholiek-christelijke levensvisie. De opleiding wordt aangeboden in drie varianten: de voltijd-variant, de deeltijd-variant en het Challenge Program. Het Challenge Program is een driejarige bacheloropleiding tot leraar basisonderwijs (240 ECTS) bedoeld voor excellente studenten. De Kempel heeft drie speerpunten geformuleerd: breed opleiden met een herkenbaar profiel, proactief in onderwijsinnovatie en verbonden met de regio en de wereld.

Het onderzoek is gebundeld in het Kempelonderzoekscentrum (KOC) en staat ten dienste van de innovatie en kwaliteit(sborging) van de core business: het verzorgen van de bacheloropleiding tot leraar basisonderwijs. Daarnaast verzorgt de Kempel onderzoek in het kader van een 'loopbaan lang leren' door het equiperen van de leraar, die daarmee op zijn beurt zijn beroepspraktijk kan verbeteren. De Kempel verzorgt post-initiële trajecten via Kenniscenter de Kempel. Het KOC heeft een lector met een algemene onderzoeks- en ontwikkelopdracht rond het thema 'Betekenisvol leren onderwijzen' en een lector met een specifieke onderzoeksopdracht 'Eigentijds beoordelen in het onderwijs' (EBO). De Kempel werkt nauw samen met de Hogeschool iPabo, de Katholieke Pabo Zwolle, de Marnix Academie en Iselinge Hogeschool in de Educatieve Federatie Interactum.

De commissie heeft het voorstel beoordeeld aan de hand van de criteria:

- ambitieniveau en realiteitsgehalte;
- aansluiting bij nagestreefde ontwikkelingen op stelselniveau: zwaartepuntvorming en differentiatie;
- uitvoerbaarheid.

De commissie beoordeelt het voorstel als volgt.

Ambitie

De commissie constateert dat het voorstel van de Kempel streefwaarden voor de verplichte indicatoren met betrekking tot *onderwijskwaliteit en studiesucces* bevat. De Kempel streeft naar het vasthouden van het bachelorrendement op 80%. De uitval in het eerste jaar mag daarbij van de Kempel stijgen van de huidige 28% naar maximaal 30%. De commissie heeft oog voor de consequenties van de aanbevelingen van de Commissie Kennisbasis Pabo (Commissie Meijerink) voor rendement en uitval, maar constateert niettemin dat de uitval daarmee aan de hoge kant blijft. De studentenoordelen wil de Kempel handhaven op het huidige hoge niveau. Maar ook hier is voor de prestatiebekostiging een marge ingebouwd: een daling naar 80% (zeer) tevreden studenten is ingecalculleerd. Wat betreft onderwijsintensiteit voldoet de Kempel nu reeds aan de ambitie van tenminste twaalf geprogrammeerde contacturen per week in het eerste jaar. Voor docentkwaliteit streeft de Kempel naar een aandeel van 75% van de docenten met een master/PhD-graad. De relatief lage indirecte kosten zullen licht oplopen.

De commissie neemt notie van de aanhoudende bewezen hoge kwaliteit van de Kempel. De hogeschool heeft in de afgelopen jaren topnoteringen behaald in de Keuzegids Hoger Onderwijs en bevindt zich in de afgelopen vijftien jaar bijna continu in de top drie. De Kempel wil deze positie behouden.

De commissie heeft met nadruk gekeken of er sprake is van aanhoudende bewezen hoge kwaliteit. Zij heeft daarbij strenge grenzen gesteld aan wat zij als zodanig accepteert. Naar het oordeel van de commissie is sprake van aanhoudende bewezen hoge kwaliteit als de hogeschool in verhouding tot de gemiddelde resultaten in het hoger beroepsonderwijs in de afgelopen periode zeer goede scores heeft gerealiseerd voor elk van de volgende indicatoren: uitval, switch, bachelorrendement en onderwijskwaliteit/excellentie¹. Gezien de huidige hoge NSE-scores, het reeds gerealiseerde hoge bachelorrendement en gelet op het aantal oordelen 'goed' dan wel 'excellent' in de NVAO-accreditatie gedurende de afgelopen zes jaar, concludeert de commissie dat de Kempel blijkt geeft van aanhoudende bewezen hoge kwaliteit. De commissie concludeert tevens dat het voorstel krachtige voornemens bevat met betrekking tot onderwijskwaliteit en studiesucces.

De commissie constateert met betrekking tot de ontwikkeling van het *onderwijsaanbod* dat de Kempel het komend jaar start met een vernieuwd curriculum voor de leerjaren 2 en 4. In het daaropvolgend studiejaar wil zij de invoering realiseren van de landelijke toetsen Rekenen & Wiskunde en Nederlands in het derde leerjaar van de opleiding. Samenwerkingsverbanden zijn er met de Interactum-partners, de Open Universiteit en de Technische Universiteit Eindhoven School of Education (ESOE). Verder wil de Kempel aan excellente studenten een pre-masteropleiding aanbieden, en ook aan leraren in het kader van een 'loopbaan lang leren'. De commissie stelt echter ook vast dat er concrete ambities ontbreken ten aanzien van deelname van studenten aan het driejarige Challenge Program. De commissie concludeert dat het voorstel voldoende voornemens bevat met betrekking tot onderwijsaanbod.

¹ De commissie hanteert het uitgangspunt dat alleen een hoge studenttevredenheid (NSE) en een hoog bachelorrendement een te smalle basis is om te kunnen spreken van aanhoudende bewezen hoge onderwijskwaliteit. Zij acht bevestiging door een accreditatieoordeel noodzakelijk. Omdat er in de afgelopen periode nog geen goed/excellent oordelen zijn geveld op opleidingsniveau kiest de commissie in deze overgangperiode naar een nieuw accreditatiestelsel voor de facetoordelen bij accreditaties. Noodzakelijke voorwaarde is dat de oordelen overwegend 'goed' en 'excellent' zijn. De grens is gesteld op 2/3, over alle accreditaties van bestaande voltijds bacheloropleidingen in de instelling.

De commissie constateert met betrekking tot *onderzoek en valorisatie* dat de Kempel haar onderzoek bundelt in het KOC. Dit is bedoeld om samenhang te creëren in het onderzoek en een uniforme kwaliteitsborging te garanderen. De Kempel maakt haar onderzoek zichtbaar door publicaties, lezingen, workshops en presentaties. En daarnaast ook door de doorwerking van verricht onderzoek, niet alleen in de eigen opleiding en het werkveld in haar regio, maar ook nationaal en internationaal. De Kempel formuleert geen concrete (kwantitatieve) ambities ten aanzien van onderzoeksprojecten, publicaties, presentaties, onderzoekscapaciteit of opbrengsten. Ondanks deze kanttekeningen concludeert de commissie dat het voorstel goede voornemens bevat met betrekking tot onderzoek en valorisatie.

Gegeven de bovenstaande conclusies met betrekking tot onderwijskwaliteit en studiesucces, de aanhoudende bewezen hoge kwaliteit, het onderwijsaanbod, onderzoek en valorisatie, alles afwegende, beoordeelt de commissie het instellingsvoorstel van de Kempel als bijzonder ambitieus, en realiseerbaar.

Aansluiting

De commissie constateert met betrekking tot *zwaartepuntvorming* dat de Kempel vanuit het KOC veelvuldig samenwerkt met andere kennisinstellingen om kwalitatief goed onderzoek te kunnen realiseren. Zo heeft de Kempel samenwerkingsrelaties met een groot aantal Nederlandse en Belgische universiteiten en hogescholen. De commissie constateert dat er nog geen concrete invulling is gegeven aan de profilering op basis van de profieldelen in de kennisbases zoals bepleit door de Commissie Kennisbasis Pabo (Commissie Meijerink; januari 2012). De commissie concludeert dat de Kempel goed beleid voert ten aanzien van zwaartepuntvorming.

De commissie oordeelt positief over de aanvraag voor het beoogde Centre of Expertise 'Persoonlijk Meesterschap' (zie bijlage 3). De commissie adviseert om in 2013 te laten beoordelen of er voldoende voortgang is geboekt ten aanzien van de uitwerking conform de voorwaarden in het beoordelingskader, en of nieuwe activiteiten zijn ontplooid dan wel lopende activiteiten verder zijn gebracht. Continuering van financiering zou afhankelijk moeten zijn van voldoende voortgang ten aanzien van de uitwerking en van een duidelijk begin met de activiteiten. De commissie adviseert daarbij in elk geval de voorwaarden te hanteren die bij de uitwerking van de eerste ronde van de Centres of Expertise in 2011 zijn gebruikt. Zij zou nog wel willen bezien of de voorwaarden bijgesteld en/of aangescherpt moeten worden.

De commissie constateert met betrekking tot *onderwijsdifferentiatie* dat de Kempel verbondenheid toont met de regio via de samenwerking met ongeveer 400 stagescholen. Verder schenkt de Kempel aandacht aan de diverse adviezen om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen. Met het Challenge Program heeft zij een driejarige bacheloropleiding tot leraar basisonderwijs voor excellente studenten in huis. In samenwerking met de partnerhogescholen in het Interactum-verband biedt de Kempel de mogelijkheid tot deelname aan de masteropleiding Leren & Innoveren. Tevens werkt de Kempel samen met de Open Universiteit in het kader van doorstroom naar een masterprogramma onderwijswetenschappen aan de Open Universiteit. De commissie concludeert dat de Kempel voldoende beleid voert met betrekking tot onderwijsdifferentiatie.

Gegeven bovenstaande conclusies, alles afwegende, oordeelt de commissie dat het voorstel substantieel inzet op onderwijsdifferentiatie en zwaartepuntvorming.

Uitvoerbaarheid

De commissie constateert met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de voornemens in het voorstel dat de Kempel al langer beleid voert om studiesucces en -kwaliteit te verbeteren. Zo is er een brede intake, inzet van tutoeren en gebruik van de Studiewijzer. De Kempel neemt nieuwe initiatieven als een digitaal deficiëntieaanbod voor alle

instaptoetsen, intensievere studentbesprekingen met begeleidingsplannen en een aanscherping van het bindend studieadvies tot 51 studiepunten.

De commissie constateert voor onderwijsdifferentiatie dat de Kempel reeds enkele jaren ervaring heeft opgedaan met curriculumvernieuwingen en onderwijskundige differentiatie toegespitst op de diverse doelgroepen onder haar studenten. Het Challenge excellentieprogramma wordt door ruim 4% van de studenten gevolgd. De organisatie is vrij plat en helder gestructureerd. De goede prestaties van de Kempel uit het verleden maken de uitvoerbaarheid van de voorstellen aannemelijk. De commissie constateert wel dat er in het instellingsvoorstel slechts in beperkte mate concrete informatie is opgenomen over capaciteit en middelen. De commissie constateert voor zwaartepuntvorming dat de Kempel over een goed track record beschikt. Zo voerde de hogeschool de aanbevelingen naar aanleiding van een recente sterkte-zwakteanalyse (SWOT) uit. Dit leidde onder andere tot de oprichting van het KOC waarin wordt samengewerkt met universiteiten. Tevens constateert de commissie dat de kwaliteitszorg van het onderzoek door de Validatiecommissie Kwaliteitszorg Onderzoek positief is beoordeeld. Tot slot merkt de commissie op dat de Kempel reeds lang actief is in het verzorgen van een cursusaanbod op het gebied van levenslang (post-initieel) leren. Daar staat tegenover dat de commissie uit het instellingsvoorstel van de Kempel geen duidelijk beeld heeft kunnen verkrijgen van de verankering van de onderzoeks- en valorisatieambities in het personeels- en professionaliseringsbeleid.

De commissie beoordeelt het instellingsvoorstel als merendeels uitvoerbaar.

Facultatieve indicatoren

De commissie constateert dat de Kempel geen aanvullende indicatoren heeft geformuleerd.

Advies aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Op grond van de beoordeling van het voorstel van Hogeschool de Kempel op basis van de drie criteria (ambitieniveau en realiteitsgehalte, aansluiting bij de gewenste ontwikkelingen op stelselniveau en uitvoerbaarheid), daarbij rekening houdend met de wegingsfactoren zoals beschreven in paragraaf 3 van het beoordelingskader, komt de commissie tot het volgende advies aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap:

1. De commissie beoordeelt het ambitieniveau en realiteitsgehalte alsmede de aansluiting op de gewenste stelselontwikkeling van het voorstel voor de voorwaardelijke financiering van Hogeschool de Kempel als toereikend. In bijlage 1 zijn de nulmeting en de streefcijfers voor de indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces opgenomen.

2. Gezien de oordelen op de drie criteria ten aanzien van onderwijs, onderzoek en valorisatie komt de commissie tot de conclusie dat Hogeschool de Kempel in aanmerking dient te komen voor middelen uit het selectief budget. De commissie plaatst het voorstel van Hogeschool de Kempel in de categorie 'zeer goed'. In bijlage 2 zijn de scores opgenomen.

Namens de Reviewcommissie Hoger Onderwijs en Onderzoek,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'F.A. van Vught', with a large, stylized initial 'F' and a long, sweeping underline.

prof. dr. F.A. van Vught, voorzitter

Bijlage 1a: Verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

	nulmeting	ambitie 2015
(HBO1) Studiesucces: Uitval	28,6 %	30,0 %
(HBO2) Studiesucces: Switch	nvt	nvt
(HBO3) Studiesucces: Bachelorrendement	80,0 %	80,0 %
(HBO4) Kwaliteit /excellentie: Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen	86,6 %	80,0 %
(HBO5) Maatregelen: Docentkwaliteit	71,7 %	75 %
(HBO6) Maatregelen: Onderwijsintensiteit	100 %	0 %
(HBO7) Maatregelen: Indirecte kosten	1,96	1,9

Bijlage 1b: Gebruikte definities verplichte indicatoren onderwijskwaliteit en studiesucces

In deze bijlage geeft de commissie aan of uw instelling de RCHOO definitie en nadere omschrijving heeft gebruikt en waar een eventuele andere invulling van de nadere omschrijving en gebruikte methode en databron staat beschreven. Onder 'pag nulmeting' en 'pag ambitie' wordt aangegeven waar een omschrijving in het voorstel is gevonden.

Een uitgebreide versie van dit overzicht ontvangt u van het Ministerie van OCW.

Indicator	Definitie
(HBO1) Studiesucces: Uitval	<p>Het aandeel van het totaal aantal voltijd bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat na één jaar niet meer bij dezelfde instelling in het hoger onderwijs staat ingeschreven.</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief 2012.06.000601</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="8"/> pag ambitie: <input type="text" value="8"/></p>
(HBO2) Studiesucces: Switch	<p>-</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="nvt"/> pag ambitie: <input type="text" value="nvt"/></p>
(HBO3) Studiesucces: Bachelorrendement	<p>Het aandeel van de voltijd bachelorstudenten die zich na het eerste studiejaar opnieuw bij dezelfde instelling inschrijven (herinschrijvers) dat in de nominale studietijd + één jaar (C+1) bij dezelfde instelling het bachelorsdiploma behaalt</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief 2012.06.000601</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="8"/> pag ambitie: <input type="text" value="10"/></p>
(HBO4) Kwaliteit /excellentie: Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen	<p>Studentenoordeel over de opleiding in het algemeen</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief 2012.06.000601</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="9"/> pag ambitie: <input type="text" value="10"/></p>
(HBO5) Maatregelen: Docentkwaliteit	<p>Het aandeel van de docenten (OP) met een master/ PhD of hieraan gelijkwaardig diploma (MO-B en eerstegraad bevoegdheid) in het totaal aantal docenten (OP)</p> <p>Definitie RCHOO. Zie ook brief 2012.06.000601</p> <p>pag nulmeting: <input type="text" value="10"/> pag ambitie: <input type="text" value="10"/></p>

Indicator	Definitie
(HBO6) Maatregelen: Onderwijsintensiteit	<div data-bbox="831 280 1294 356" style="border: 1px solid black; padding: 2px;"> Het aandeel van de voltijd bacheloropleidingen met minder dan 12 geprogrammeerde contacturen (klokuur/week) in het eerste jaar. </div> <p data-bbox="831 383 1246 405">Definitie RCHOO. Zie ook brief 2012.06.000601</p> <p data-bbox="831 432 1294 454">pag nulmeting: <input data-bbox="975 432 1050 454" type="text" value="11"/> pag ambitie: <input data-bbox="1198 432 1294 454" type="text" value="11"/></p>
(HBO7) Maatregelen: Indirecte kosten	<div data-bbox="831 495 1294 517" style="border: 1px solid black; padding: 2px;"> De ratio OP/OOP (fte) </div> <p data-bbox="831 544 1246 566">Definitie RCHOO. Zie ook brief 2012.06.000601</p> <p data-bbox="831 593 1294 616">pag nulmeting: <input data-bbox="975 593 1050 616" type="text" value="11"/> pag ambitie: <input data-bbox="1198 593 1294 616" type="text" value="11"/></p>

Bijlage 2: Scores bij de beoordeling van het voorstel van Hogeschool de Kempel

Score aan de hand van paragraaf 3 van het beoordelingskader (brief staatssecretaris van OCW 7 maart 2012):

Ambitieniveau en realiteitsgehalte	5 (door bewezen kwaliteit)
Aansluiting bij gewenste ontwikkelingen op stelselniveau	3

Conclusie: het voorstel is toereikend voor de voorwaardelijke financiering.

Ten behoeve van de toekenning van het selectieve budget telt het tweede criterium dubbel:

Ambitieniveau en realiteitsgehalte	5 (door bewezen kwaliteit)
Aansluiting bij gewenste ontwikkelingen op stelselniveau	$2 \times 3 = 6$
Uitvoerbaarheid	3
Totaalscore	14

De staatssecretaris van OCW (brief 26 april 2012) heeft de volgende indeling vastgesteld voor de toekenning van de middelen uit het Selectieve Budget (SB):

4 – 11 punten	:	onvoldoende voorstellen
12 – 14 punten	:	goede voorstellen
15 – 17 punten	:	zeer goede voorstellen
18 – 20 punten	:	excellente voorstellen

Conclusie: het voorstel valt niettemin in de categorie 'zeer goed', op basis van het oordeel 'bewezen kwaliteit'.

De commissie oordeelt positief over de aanvraag voor het beoogde Centre of Expertise 'Persoonlijk Meesterschap'.

Bijlage 3: Centre of Expertise

De aanvraag van de Kempel en andere hogescholen voor het Centre of Expertise 'Persoonlijk Meesterschap' is door de commissie beoordeeld voor eventuele financiering vanuit het selectieve budget.

Het Centre of Expertise 'Persoonlijk Meesterschap' is aangevraagd door de Kempel (penvoerder), de Hogeschool Driestar, de Katholieke PABO Zwolle, de Marnix Academie, Iselinge Hogeschool en de Gereformeerde Hogeschool. Het Centre richt zich op de professionaliteit van de leraar basisonderwijs, met een focus op persoonlijk meesterschap in relatie tot passend en opbrengstgericht onderwijs. Het Centre beoogt daarmee een bijdrage te leveren aan het thema Onderwijs.

De commissie heeft (conform het *besluit experiment prestatiebekostiging HO*) beoordeeld of het beoogde Centre of Expertise aan de volgende twee voorwaarden voldoet: (1) Het Centre past in het profiel van de instelling(en) en daarbij gaat het om integrale zwaartepuntvorming rond onderwijs en onderzoek, gebaseerd op de (economische) zwaartepunten in de regio. (2) Er is sprake van cofinanciering en publiek-private samenwerking (bij zorg en onderwijs is cofinanciering geen harde voorwaarde, maar wel een pré). Een deel van de uitwerking (zoals de begroting) kan in 2013 plaatsvinden, zolang het voorstel aannemelijk maakt dat in dat jaar aan de voorwaarden kan worden voldaan. In dit licht komt de commissie ten aanzien van de twee voorwaarden tot de volgende conclusies.

De commissie ziet in het beoogde Centre een logische aansluiting bij de profielen van de betrokken hogescholen. Positief is dat het gaat om een landelijk centrum. Tegelijkertijd is nadrukkelijk sprake van betrokkenheid van elke hogeschool bij het scholenveld in de regio. De kenniscentra en lectoraten van de hogescholen worden gezamenlijk ingebracht en er wordt een nadrukkelijke relatie gelegd met het masteronderwijs. Het plan maakt voldoende duidelijk dat het gaat om integrale zwaartepuntvorming rond onderwijs en onderzoek gebaseerd op een zwaartepunt in de regio. De commissie concludeert dat het voorstel voldoende aannemelijk maakt dat aan de eerste voorwaarde kan worden voldaan.

Het voorstel is concreet en expliciet in de uitwerking. Het geeft een goed overzicht van het beoogde werkveld. De beoogde financiering van het centrum wordt solide beargumenteerd, onder meer door te wijzen op het ondubbelzinnige commitment van de zes betrokken hogescholen. Daarnaast hebben twee kennisinstellingen verklaard zich aan het centrum te verbinden, te weten Eindhoven School of Education van de Technische Universiteit Eindhoven (ESoE) en het Nederlands Instituut voor Onderwijs en Opvoedingszaken (NIVOZ). Het voorstel bevat een concreet stappenplan en een dito tijdschema waaruit blijkt hoe en in welk tijdsbestek het Centre tot stand zou moeten komen. De commissie concludeert dat het voorstel voldoende aannemelijk maakt dat kan worden voldaan aan de tweede voorwaarde.

Gezien bovenstaande conclusies oordeelt de commissie positief over de aanvraag voor het beoogde Centre of Expertise. *De commissie geeft daarbij mee, dat het voorstel wellicht aan kracht kan winnen als de voornemens in de brief d.d. 4 juli 2012 aan de staatssecretaris van OCW ten uitvoer worden gebracht in het in 2013 nog uit te werken businessplan. De commissie acht uitstraling en samenwerking buiten de eigen kring van belang, zodat een landelijke functie kan worden vervuld.*